

DUBROVAČKE TRŽNICE KAO DIO KULTURNE BAŠTINE I TURISTIČKE PONUDE GRADA DUBROVNIKA

- Klaudia Barčot
- Ivana Glavić Tapalović

Prva konferencija o tržnicama, Osijek 24. - 26. 10. 2024.

- ▶ Sanitat Dubrovnik d.o.o. za komunalne djelatnosti, od 1. listopada 1976. godine upravlja dubrovačkim tržnicama i ribarnicama.
- ▶ Na području Grada Dubrovnika djeluju tri tržnice, u lokalnom govoru rabi se naziv Placa (glavna gradska ulica Stradun službeno nosi naziv Placa)
 - ▶ Tržnica/Placa **Grad**,
 - ▶ Tržnica/Placa **Gruž i**
 - ▶ Tržnica/Placa **Lapad**.
- ▶ One predstavljaju poseban dio tradicije Dubrovnika, okupljanja njegovih građana, ali sve više i turista koji ovdje pronalaze autentičnost života i običaja dubrovačkog kraja.

TRŽNICA GRAD

Temelj bogatstva Dubrovačke republike bila je posrednička trgovina i pomorstvo.

Prvobitna tržnica (placa) nalazila se na Stradunu ispred današnjeg Orlandovog stupa, potom iza dubrovačke Katedrale (Gospe) te na tzv. Puiškoj pjaci

Mjera za dužinu, dubrovački lakat, mjerio se prema dužini Orlandove podlaktice, što iznosi 51,2 cm.

Slika 3

TRŽNICA - PLACA GRAD

- ▶ Tržnica/Placa Grad - Gundulićeva poljana - koju poznajemo u sadašnjem obliku, smještena je na Trgu Ivana Gundulića (pjesnik 17. st.) i jedan je od bisera Grada Dubrovnika.
- ▶ Navedena lokacija poprima ulogu tržnice nakon velikog potresa 1667. godine u kojem je veliki dio današnje povijesne jezgre Grada uništen/srušen, gdje se nakon obnove stvara otvorena placeta/trg.
- ▶ Na trgu se nalazi i spomenik posvećen tom izuzetnom pjesniku, a trg je poznat i kao najstarija gradska tržnica, koja još uvijek radi.

TRŽNICA - PLACA GRAD

Slika 6

Karl Pippich Markt in Ragusa.

Slika 7

TRŽNICA - PLACA GRAD

TRŽNICA - PLACA GRAD

- ▶ Gundulićev trg (nar. Placa) je kameleonske prirode, čija se svrha mijenja tijekom dana.
- ▶ U ranim jutarnjim satima trg se koristi kao tržnica (lok. Zelena placa) koja je oduvijek hranila mještane povijesne jezgre i lokalno stanovništvo svježim, hranjivim namirnicama proizvedenima u bližoj okolini Grada (susjedne općine Konavle, Župa Dubrovačka, Primorje i otoci).
- ▶ U popodnevnim satima, po prestanku rada zelene place, trg poprima svoju svjetovnu funkciju te postaje mjesto za okupljanje i druženje stanovnika i posjetitelja Grada.

TRŽNICA - PLACA GRAD

- ▶ Današnja „zelena Placa“ svojom funkcionalnošću podijeljena je na 2 dijela
- ▶ u prvom dijelu prodaju se živežne namirnice (verdura) proizvedena na lokalnim OPG-ovima,

TRŽNICA - PLACA GRAD

Drugi dio place je više u funkciji turizma i orijentiran na prodaju suvenira.

Na jednom dijelu vrši se prodaja tradicijskih delicija- (ušećerene korice ljute dubrovačke naranče i limuna), suhe smokve, bruštulani mjednduli (ušećerani badem), marmelada od ljute dubrovačke naranče i sl. dok se na drugom dijelu prodaju tzv. suveniri tradicijskih dubrovačkih obrta.

Gundulić Square - www.dubrovnik-travel.net

www.dubrovnik-travel.net Traditional sweet from Dubrovnik

www.dubrovnik-travel.net

Gundulić Square - www.dubrovnik-travel.net

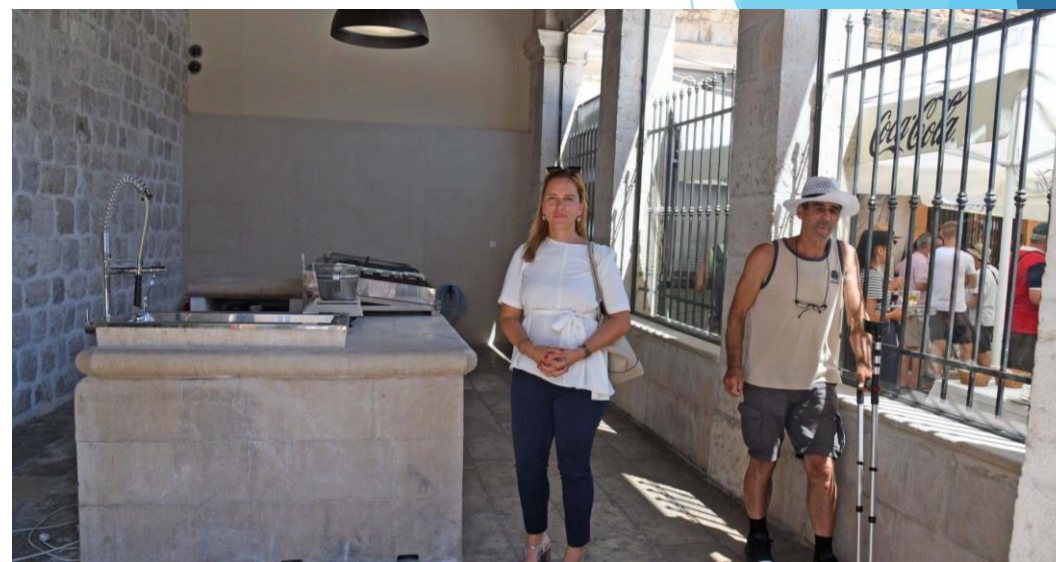
Gundulić Square - www.dubrovnik-travel.net

RIBARNICA GRAD

- ▶ Zanimljivost ove tržnice je također i mala ribarnica udaljena svega stotinjak metara, u kojoj se stanovnici stare gradske jezgre opskrbljuju svježom ribom. S obzirom na svoju lokaciju, ribarnica je zaštićena kao kulturno dobro.
- ▶ Tijekom prosinca 2018. godine započelo je izvođenje građevinsko - obrtničkih radova na sanaciji i obnovi stare ribarnice, čime će se poboljšat kvalitetu života građana koji žive i rade u starom Gradu, ali i revitalizirati prostor unutar zidina koji previše promatramo kroz turizam, a premalo kao mjesto gdje su se nekada glasnije čuli dječji koraci i žamor gospođa i gospara.
- ▶ U srpnju 2019. godine obnovljena ribarnica je svečano otvorena za korisnike, no zbog izostanka interesa lokalnih ribara, nikada nije u potpunosti vratila svoj prvobitni sjaj i funkciju.

RIBARNICA GRAD

TRŽNICA/PLACA I RIBARNICA GRUŽ

- ▶ Tržnica Gruž, najveća dubrovačka tržnica, nalazi se na istočnoj obali gruškog zaljeva, uz značajnu kolnu prometnicu koja povezuje jedan od ulaza u Grad, luku i gradske četvrti sa samim centrom.
- ▶ Ova ulica predstavlja i vezu između kruzerske, putničke i trajektne luke i autobusnog kolodvora s drugim gradskim sadržajima.
- ▶ Neposredno pred tržnicom, smješten je dio luke namijenjen vezivanju ribarskih, turističkih i drugih gospodarskih plovila, te jahti i operativnih brodova.

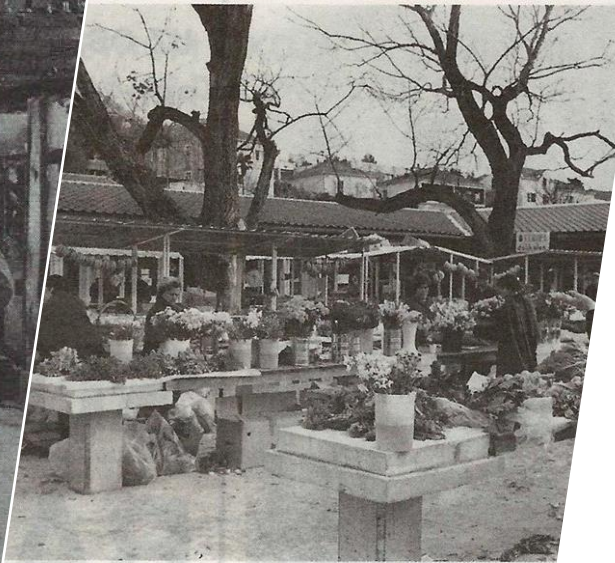
TRŽNICA/PLACA I RIBARNICA GRUŽ

- ▶ Tržnica s ribarnicom smještena je u ovaj prostor 1938. godine nakon što je porušen sz ugao kompleksa Ljetnikovca Paladina Gundulića.
- ▶ Postavljena je na mjestu nekadašnjeg ribnjaka s trijemom koji se nalazio iza visokog zida koji je opasavao sklop ljetnikovca sa pripadajućim vanjskim prostorima.
- ▶ Ljetnikovac je izgrađen u prvoj polovino 16. stoljeća i bio je dojmljiv po svojoj racionalnosti organizacije prostora.
- ▶ Ova dubrovačka tržnica u najvećoj mjeri svoj sadašnji izgled postigla je 1976. godine nakon čega brigu o dubrovačkim tržnicama preuzima tvrtka Sanitat Dubrovnik d.o.o..
- ▶ Obnavljana je 1989. godine i ponovo nakon Domovinskog rata u kojem je uništeno oko 60% tržnice.

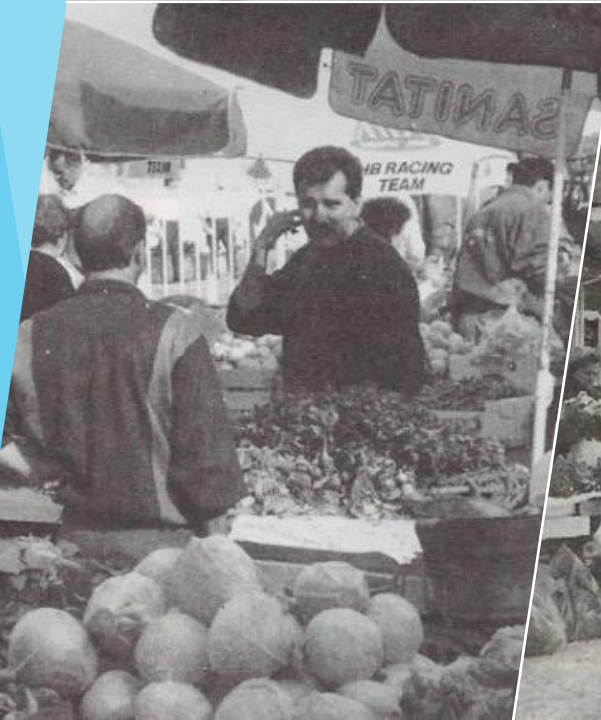
TRŽNICA/PLACA I RIBARNICA GRUŽ

KOLOVOZ 1991

ko nedavno adaptirana, tržnica u Gružu još premal

TRŽNICA/PLACA I RIBARNICA GRUŽ

TRŽNICA/PLACA I RIBARNICA GRUŽ

- ▶ Na mjestu tržnice tijekom vremena izvršene su brojne manje ili veće prigradnje, čime se promijenila morfologija prostora.
- ▶ 2013. godine je u gabaritima između obodnih zidova ljetnikovca izgrađena suvremena ribarnica prema projektu arhitekta Matka Vetme kakvu poznajemo danas.

TRŽNICA/PLACA I RIBARNICA GRUŽ

- ▶ Zbog izuzetnog značaja place za lokalno stanovništvo, a i posjetitelje, koja se na navedenoj lokaciji nalazi skoro 90 godina, a suočeni sa njezinom neadekvatnosti za današnje potrebe, pristupilo se izradi projekta kojim bi se placa natkrila.
- ▶ U veljači 2023. godine Sanitat Dubrovnik d.o.o. upušta se u rekonstrukciju navedene tržnice prema projektu tvrtke ARP. D.o.o., poznatog i nagrađivanog arhitekta Dinka Peračića, poštujući stroge smjernice Ministarstva kulture i Konzervatorskog odjela Dubrovnik, uz konstantan arheološki nadzor.
- ▶ Projekt je specifičan jer je poštujući lokalitet i smjernice Ministarstva kulture i Konzervatorskog odjela Dubrovnik, bilo potrebno natkriti prostor bez pozicioniranja fiksne građevine - izvedene su zakretne pomične tende u obliku jedara.

TRŽNICA/PLACA I RIBARNICA GRUŽ

- ▶ Prilikom zemljanih iskopa pronađeni ostaci rubnjaka Ribnjaci navedenog ljetnikovca te novac - 22 britanska, 9 francuskih, 1 ugarski i 1 novac Kraljevine Crne Gore, datirani od 1843. do 1912. godine

Sl. 23. Ostaci arle između vrtnih polja (S13)

Sl. 4. Radovi 2013. - oisak postamenta

Sl. 3. Radovi 2013. - zapadni zid ribnjaka i zidić arle

Sl. 24. Ulomak stupa (N1)

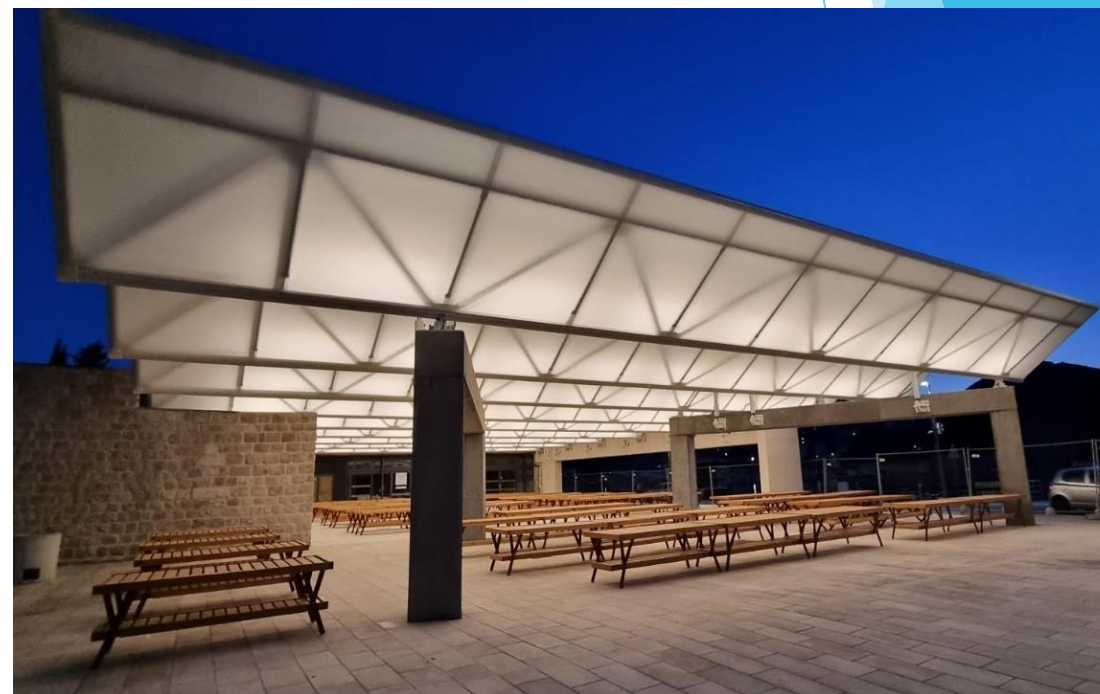

Sl. 25. Ostava novca - avers (PN1)
(prije konzervatorsko-restauratorskih radova)

TRŽNICA/PLACA I RIBARNICA GRUŽ

- ▶ Postupak rekonstrukcije trajao je 12 mjeseci i rekonstruirana placa puštena je u rad 08.04.2024. godine. Vrijednost projekta iznosila je 2.071.316,55 EUR.
- ▶ Rekonstrukcijom (natkrivanjem) se dobio cjelovit i pregledan prostor koji povezuje sve sadržaje tržnice. Istovremeno se van izvornog gabarita ljetnikovca formirao dijelom zasjenjeni trg koji svojim formatom nadilazi uži prostor namijenjen isključivo prodaji na otvorenom te postaje polivalentan javni gradski prostor za povremena događanje različitog tipa.

TRŽNICA/PLACA I RIBARNICA GRUŽ

TRŽNICA - PLACA LAPAD

- ▶ Tržnica Lapad, iako o prostoru na gradskom predjelu Lapad, koji se nalazi uz neposrednu popularnu šetnicu tzv. Uvala Lapad te u blizini nekolicine visokokategoriziranih dubrovačkih hotela, najveće gradske plaže isti nikada nije poprimio značaj i popularnost ostale dvije dubrovačke place.
- ▶ Sam prostor uvučen je u prolaz između nekolicine zgrada i obližnjeg trgovačkog centra DOC te ugostiteljskih objekata, čine se izgubila ideja tržnice kao otvorenog prostora na kojem se odvija fluktuacija ljudi.
- ▶ Na placi danas djeluje desetak lokalnih prodavača koji usprkos svemu prethodno navedenom, imaju svoje stalne kupce.
- ▶ Do izmjene Zakona o trgovini, na navedenoj placi odvijali su se sajmeni dani (antikviteti, cvijeće i sl.), no zbog otežane pristupačnosti (pješačka zona), opada interes za organizacijom događaja na istoj.

TRŽNICA - PLACA LAPAD

- Izrađeni su idejni projekti za revitalizaciju navedenog prostora (izgradnja novog centra i hotela te prometno rješenje, no isto zahtijeva izmjene GUP-a).

- ▶ Hvala na pažnji!
- ▶ I kad ste u Dubrovniku svakako posjetite njegove tržnice kako biste doživjeli tradiciju uživo putem mirisa i okusa.